UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Manvale, sev Institvtio Sacerdotvm, Ex Divinis Litteris Et Vetervm Patrvm Disciplina

Torres, Alfonso de

Ingolstadii, 1604

De eleemonsyna, & liberalitate Sacerdotum. §. 2.

urn:nbn:de:hbz:466:1-48973

Visual Library

Christus. Et, cui largiris, cum hilaritate largire; & quidquid tribuis, cum affectu tribue. Tribue misericordiam sine murmuratione; præbe eleemosynam sine tædio, &c. *S. Isidorus in norma viuendi, c. fin.*

De Eleemosyna, & Liberalitate Sacerdotum. §. II.

SVMMARIVM.

ELEEMOSYNA *omni pauperi præstanda.* 1.2.3.9.13.14.15.16.30.39.

Et non precibus extorquenda. 37.

Cum prudentia tamen tribuenda. 34.35.

Qui miseretur pauperis, in die mala liberabitur, honorat factorem eius, fœneratur ei, & offert sacrificium, neq; indigebit. 4.5.6.7.8.10.31.38.

Et rem suam in tuto collocat. 29.

Nec timebit inopiam. 33.

Quia plus abundarunt multi Sacerdotes, quo plus indigentibus contulerunt. 36.

Iniquitas Sodomæ inter alias fuit auaritia aduersus pauperes. 12.

Pænuria & fames proueniunt ex eo, quod pauperibus non subuenitur. 40.

Caritatem Dei non habet, immo est homicida Sacerdos, qui clericis & aliis indigentibus non subuenit. 17.18.19.20.

Nec

Nec ab alio expectet beneficium.32.

Prædonum crudelitatem excedit, qui negat subsidium pauperi debitum. 21.22.

Cibus Sacerdotalis transire debet in vsum populi. 23. 24.

Et propriis oculis inopiam pauperum debet Sacerdos inquirere, & considerare.36.

Res sacræ alienandæ pro alimonia pauperum, & redemptione captiuorum, & in illorum animos collocandi Ecclesiæ thesauri.25.26.

Diues vtilis pauperi, & pauper diuiti, & ambo vario modo meritum consequuntur.27.28.

Eleemosynam præstare non sufficit, nisi etiam propria vita emendetur.41.42.

Eleemosynam facere, est iustitiam facere; & sua pauperibus, non nostra reddere.43.

SI vnus de fratribus tuis, qui morantur intra 1
portas ciuitatis tuæ in terra, quam Dominus Deus tuus daturus est tibi, ad paupertatem venerit; non obdurabis cor tuum, nec contrahes manum, sed aperies eam pauperi, & dabis mutuum, quo eum indigere perspexeris, &c. sed dabis ei; nec ages quippiam callide in eius necessitatibus subleuandis: vt benedicat tibi Dominus Deus tuus in omni tempore, & in cunctis, ad quæ manum miseris. *Deuter.15.*

Ex substantia tua fac eleemosynã, & noli auer- 2
tere faciẽ tuam ab vllo paupere: ita enim fiet, vt

nec

nec à te auertatur facies Domini. Quo modo potueris, ita esto misericors. Si multum tibi fuerit, abundanter tribue: si exiguum tibi fuerit, etiam exiguum libenter impertiri stude. Præmium enim bonum tibi thesaurizas in die necessitatis, &c. Panem tuum cum esurientibus & egenis comede, & de vestimentis tuis nudos tege. *Tob.* 4. *Prou.* 21. 22. *Eccl.* 13.

3 Si comedi bucellam meam solus, & non comedit pupillus ex ea, &c. brachium meum cum suis ossibus confringatur. *Iob.* 31.

4 Beatus qui intelligit super egenũ & pauperem, in die mala liberabit eum Dominus. *Psal.* 40.

5 Honorat factorem eius, qui miseretur pauperis. *Prou.* 14.

6 Feneratur Domino, qui miseretur pauperis: & vicissitudinem suam reddet ei. *Prou.* 19.

7 Qui dat pauperi non indigebit: qui decipit deprecantem sustinebit pænuriam. *Prou.* 28. 31.

8 Animam esurientem ne despexeris: & non exasperes pauperem in inopia sua. Cor inopis ne affliseris, & non protrahas datum angustianti. *Eccl.* 4. *Prou.* 3.

9 Mitte panem tuum super transeuntes aquas, quia post tempora multa inuenies illum. *Eccl.* 11.

10 Conclude eleemosynam in corde pauperis, & hæc pro te exorabit ab omni malo. *Eccl.* 29.

11 Qui facit eleemosynam, offert sacrificium. *Eccl.* 35.

12 Ecce hæc fuit iniquitas Sodomæ sororis tuæ, super-

ſuperbia, &c. & manum egeno & pauperi non porrigebant. *Ezech.* 16.

Qui habet duas tuncias, det non habenti: & qui habet eſcas, ſimiliter faciat. *Luc.* 3. 13

Date eleemoſynam: ecce omnia munda ſunt vobis. *Luc.* 11. 14

Vendite quæ poſſidetis, & date eleemoſynã, &c. *Luc.* 12. 15

Cum facis conuiuium, voca pauperes, debiles, claudos & cæcos: & beatus eris, quia non habent retribuere tibi; retribuetur autem tibi in reſurrectione iuſtorum. *Luc.* 14. 16

Qui habuerit ſubſtantiam huius mundi, & viderit fratrem ſuum neceſſitatem habere, & clauſerit viſcera ſua ab eo: quo modo caritas Dei manet in eo? *Ioan.* 3. 17

Homicida Sacerdos eſt, qui clericis indigentibus non ſubuenit.

Si quis Epiſcopus, vel Preſbyter, cum ſit aliquis ex clericis egenus, ea, quę ſunt neceſſaria, non ſuppeditat, ſegregetur: ſin autem perſeueret, deponatur, vt qui fratrem ſuum interfecerit. *Canon.* 59. *Apoſtolorum.* 18

De eodem.

Qui ſuccurrere perituro poteſt, ſi non ſuccurrit, occidit. *Lactantius Firmianus de vero Dei cultu, c.* 10. *S. Gregor. Paſtoral. p.* 3. *admon.* 22. 19

De eodem.

PASCE fame morientem: quiſquis enim pa- 20

ſcendo hominem ſeruare poteris, ſi non paueris fame occidiſti. *S. Ambroſ. diſt. 86. c. eod.*

Prædonum crudelitatem excedit, qui pauperibus ſubtrahit ſubſidium illis debitum.

21 AMICO rapere quippiam, furtum eſt; Eccleſiam fraudare, ſacrilegum eſt; accepiſſe, quod pauperibus erogandum ſit, & eſurientibus plurimis, vel cautum eſſe, vel timidum, aut (quod apertiſſimi ſceleris eſt) exinde aliquid ſubtrahere, omnium prædonum crudelitatem ſuperat, &c. *S. Hieron. 12. q. 2. c. Gloria Epiſcopi.*

Caue, ne inter loculos tuos includas ſalutem inopum, & tamquam in tumulis ſepelias vitam pauperum.

22 *S. Ambroſ. ſuper Pſal.* 118.

Sacerdotalis cibus in vſum populi tranſire debet.

23 QVO modo ille obſeruator legis, atq; defenſor, panes & ipſe manducauit, & dedit iis, qui ſecum erant, quos non licebat manducare niſi ſolis Sacerdotibus; niſi, vt per illam demonſtraret figuram, Sacerdotalem cibum ad vſum tranſiturum eſſe populorum, ſiue quod omnes vitam Sacerdotalem debeamus imitari, ſiue quia omnes filij Eccleſiæ Sacerdotes ſunt? *Idem S. Ambroſ. ſuper Lucam, c. 6.*

Finis

Finis Sacerdotis est, propria vtilitate neglecta, aliorum commodis inseruire.

Vide sup. c. 1. §. de intentionis puritate, Hic est spiritualis omnis, n. 7. 24

Res sacræ alienandæ pro alimonia pauperum, & redemptione captiuorum.

AVRVM Ecclesia habet, non vt seruet, sed vt 25
eroget, & subueniat in necessitatibus. Quid prodest custodire, quod nihil adiuuat? An ignoramus, quantum auri, atque argenti de templo Domini Assyrij sustulerunt? nonne melius constat Sacerdos propter alimoniam pauperum, si alia subsidia desint, quã sacrilegus contaminata asportet hostis? Nonne dicturus est Dominus: cur passus es tot inopes fame emori? Et certe habebas aurum, vnde ministrasses alimoniam. Cur tot captiui deducti in commercium sunt, nec redempti ab hoste occisi sunt? Melius fuerat, vt vasa viuentium seruasses, quam metallorum. *S. Ambros. 12. q. 2. c. eod. S. Gregor. lib. 6. ep. 13. & 35.*

In subditorum animis Ecclesiæ thesauri collocandi.

MAGNA prouisione opus est, vt Ecclesiæ fa- 26
cultates neque redundent, neque rursus desint; sed, quæ Ecclesiæ erogantur, continuo indigentibus sunt dispertienda. Cæterum in subditorum

animis, atq; beneuolentia, Ecclesiæ thesauri sunt collocandi. *S. Chrysost. de Sacerdotio l. 3.*

Diues pauperi vtilis, & pauper diuiti.

27 MIRABILITER prouidentia Diuina disposuit, vt essent in Ecclesia & sancti pauperes, & diuites boni, qui inuicem sibi ex ipsa diuersitate prodessent; cum ad æterna, & incorrupta pręmia promerenda Deo gratias agerent accipientes, & Deo gratias agerent largientes. *S. Leo serm. 4. de ieiunio septimi mensis.*

Diues & pauper meritum vario modo consequuntur.

28 PAVPERIBVS posset Deus, quas vobis contulit, tribuere facultates, nisi, pro ineffabili misericordia sua, & illos iustificare vellet de patientia laboris, & vos de opere caritatis. *Idem S. Leo de ieiunio decimi, serm. 5. et 8. & serm. 1. de collectis.*

Res pauperibus erogata est in tuto.

29 PATRIMONIVM Deo creditum nec Respublica eripit, nec fiscus inuadit, nec calumnia aliqua forensis euertit: in tuto hæreditas ponitur, quæ Deo custode seruatur. *S. Cyprianus de opere, & eleemosyna.*

Da pauperi, vt detur tibi: quia, quidquid pauperi dederis, tu habebis; quod pauperi non dederis, habebit alter.

Cardinalis Petrus Rauennas. S. Basilius oratione 13. de eleemosyna. 30

Deus se constituit debitorem eorum, quę pauperi dantur.

DICIT tibi Christus: Da mihi ex eo, quod tibi dedi, de meo quæro, da, & redde. Habuisti me largitorem, fac me debitorem, habeam te fœneratorem. Temporalia mihi das, æterna tibi restituam, te ipsum tibi reddam, quando te mihi reddidero. *S. August. serm. 15. de verbis Domini.* 31

Qui non præstat beneficium, nec accipiet.

IN aliis hominibus nos ipsos cogitare debemus. Non meremur in periculo liberari, si non succurrimus: non meremur auxilium, si negamus. Nam, qui se à præstando auxilio remouet, etiam ab accipiendo remoueat necesse est. Quia nullius opera indigere se putat, qui alteri suam denegat. *Lactantius de opificio Dei, c. 4. & de vero Dei cultu, c. 10. & 11.* 32

Felix, qui non metuit inopiã ex eo, quod tribuit egeno.

FELIX quidem ille est animus, multumq; mirabilis, qui facultatum defectionem; benefaciendi 33

amore non metuit; & daturum sibi erogando non diffidit, à quo quod erogaret accepit. *S. Leo serm. 3. de ieiunio septimi mensis.*

Erogandum pauperibus cum prudentia.

34 MAXIME Sacerdoti hoc conuenit, ornare Dei templum honore congruo, vt etiam hoc cultu aula Domini resplendeat, impensas misericordiæ conuenientes frequentare, quantum oporteat largiri peregrinis; non superflua, sed competentia; non redundantia, sed congrua humanitati: ne sumptu pauperum alienam sibi quærat gratiam, ne restrictiorem erga clericos, aut indulgentiorem se præbeat. Alterum enim inhumanum, alterum prodigum, si aut sumptus desit necessitati eorum, quos à sordidis negotiationis aucupiis retrahere debeas, aut voluptati superfluant. *S. Ambros. de offic. l. 2. c. 21. & c. 16. dist. 86. c. pulchra.*

De eodem.

35 SOLLICITE curandum est, ne commissa Sacerdotes indigne distribuant; ne quædam quibus nulla, ne nulla quibus quædam, ne multa quibus pauca, ne pauca præbeant quibus impendere multa debuerunt, ne præcipitatione, &c. *S. Gregor. p. 3. Pastoral. admonit. 21. S. August. Enchirid. c. 76. dist. 86. c. non satis, cum seqq.*

Sacer-

Sacerdos non ducatur vocibus, sed vera pauperum necessitate, quam propriis oculis inquirat. Plus abundarunt multi Sacerdotes, quo plus indigentibus contulerunt.

SACERDOS, qui modum seruat, auarus nulli, sed largus omnibus est. Non enim solas aures debemus præbere audiendis precantium vocibus, sed etiam oculos, considerandis necessitatibus. Plus clamat operatori bono debilitas, quam vox pauperis. Videndus est ille, qui te non videt; requirendus ille, qui erubescit videri: ille etiam clausus in carcere occurrat tibi, ille affectus ægritudine mentem tuam personet, qui aures non potest. Scio, plerosque Sacerdotes, quo plus contulerunt, plus abundasse. *S. Ambros. de off. l. 2. c. 16.* 36

Non est perfecta pietas, quæ precibus extorquetur.

S. August. tract. de misericordia. 37

Non moritur mala morte, qui in pauperes fuerit liberalis.

NON memini me legisse, mala morte mortuũ, qui libenter opera caritatis exercuit. Habet enim multos intercessores; & impossibile est, multorum preces non exaudiri. *S. Hieron. ad Nepotianum.* 38

Mendici Dei sumus. Vt agnoscat ille mendicos suos, agnoscamus nos nostros.

S. August. serm. 5. de verbis Domini. 39

Pænuria & fames proueniunt ex eo, quod pauperibus non subuenitur.

40 SI quando fames & penuria, & rerum omnium egestas opprimit mundum, sciamus hoc ex ira Dei descendere, qui in pauperibus, si non suscipiant eleemosynam, fraudari legitur, & sua possessione priuari. *S. Hieron. super Malach.*

Non sufficit, eleemosinam præstare, nisi quis etiam propriam vitam emendet.

41 QVI indigenti proximo exteriorem substantiam præbet, sed vitam suam à nequitia non custodiat, rem suam Deo tribuit, & se peccato. Hoc, quod minus est, obtulit auctori, & hoc, quod maius est, seruauit iniquitati. *S. Gregor. Moral. l. 19. c. 14. l. 12. c. 23. p. 3. Pastoral. admonit. 21.*

De eodem.

42 NON te fallant, qui per eleemosynas largissimas quaslibet fructuum suorum, vel cuiusq; pecuniæ impunitatem se emere existimant, in facinorum suorum immanitate, ac flagitiorum nequitia permanendo. Non solum enim hæc faciunt, sed ita diligunt, vt in eis semper optent tantum, si possint, impune versari. Qui autem diligit iniquitatem, odit animam suam; &, qui odit animam suam, non est misericors, sed crudelis: diligendo quippe eam secundum sæculum, odit, eam secundum Deum. Si ergo vellet ei dare eleemosynam, per quam munda illi essent omnia, odisset

Psal. 10.

set eam secundum sæculum, & diligeret secundum Deum. Nemo autem dat eleemosynam quamlibet, nisi, vnde det, ab illo accipiat, qui non eget: & ideo dictum est: Misericordia eius præueniet me. *S. August. Enchirid. c. 75. & 77. Iuo p. 17. c. 130.* *Psal. 58.*

Eleemosynam facere, est iustitiam facere; & sua pauperibus reddere, non nostra.

CVM quælibet necessaria indigentibus ministramus, sua illis reddimus, non nostra largimur, iustitiæ debitum potius soluimus, quàm misericordiæ opus implemus. Vnde & ipsa Veritas, cum de misericordia cautè exhibenda loqueretur, ait: Attendite, ne iustitiam vestram faciatis coronam hominibus. Cui sententiæ Psalmista concinens, ait: Dispersit, dedit pauperibus, iustitia eius manet in sæculum sæculi. Cum enim largitatem impensam pauperibus præmisisset, non hanc vocare misericordiam, sed iustitiam maluit, quoniam, quod à communi Domino tribuitur, iustum profecto est, vt, qui accipiunt, eo communiter vtantur. *S. Gregor. p. 3. Pastorali admonitione 22.* 43 *Mat. 6* *Ps. 112.*